

РЕЦЕНЗІЇ

КАЛЮЖНИЙ Р. А.,доктор юридичних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
(Юридичний інститут
Національного авіаційного університету)**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ
«ОХОРОНА НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ У ПРИКОРДОННІЙ СФЕРІ
(АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)»¹**

Забезпечення державної безпеки та захист державного кордону України відповідно до Конституції України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави. Тому від удосконалення механізму забезпечення їх службової діяльності значною мірою залежить стан охорони та захисту національних інтересів України.

Питання сутності та нормативно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів у прикордонній сфері, їх місця в державному механізмі привертала увагу багатьох учених, проте це аж ніяк не означає, що всі проблеми вже вирішено. Тому аналіз правового регулювання адміністративно-правових аспектів діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки в прикордонній сфері має велике як теоретичне, так і практичне значення. Цим обумовлюється доцільність й актуальність наукового дослідження В.Л. Зьолки.

Необхідно підтримати цілу низку сформульованих у роботі пропозицій щодо внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, спрямованих на удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності Державної прикордонної служби України та інших правоохоронних органів.

Так, враховуючи здобутки сучасної правової науки, автор аналізує підходи щодо тлумачення понять «охорона державного кордону» й «захист державного кордону» та робить висновок, який повинен бути врахований у нормотворчому процесі, про те, що «охорона» включає в себе заходи, які забезпечують нормальний розвиток (протікання) суспільних відносин та передбачає можливість застосування відповідних заходів «захисту», а «захист» є системою заходів, які застосовуються лише за надзвичайних обставин.

Обґрунтованою є пропозиція автора щодо удосконалення нормативного визначення поняття «державний кордон України», що міститься в ст. 1 Закону України «Про державний кордон України». Пропонується викласти зазначену норму в такій редакції: «Державний кордон України є юридично установлена штучна лінія та вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають просторові межі здійснення державного, народного та національного суверенітету України».

Погоджуємось із позицією автора, згідно з якою «безпека в прикордонній сфері» вважається частиною національної безпеки України, одним із її видів, а отже, як частина цілого може мати лише відносну самостійність.

На усунення прогалин вітчизняного законодавства направлені пропозиції В.Л. Зьолки щодо нормативного закріплення поняття та переліку «загроз національній безпеці України в прикордонній сфері». При цьому справедливо зазначається що найбільш небезпечними загрозами є ті що носять воєнний характер, тому суто воєнний аспект охорони державного кордону останнім часом знову стає актуальним, хоча його не можна вважати універсальною гарантією безпеки держави, особливо щодо протидії контрабандній

¹Рецензія на монографію кандидата юридичних наук, доцента Зьолки Валентина Леонідовича на тему «Охорона національних інтересів України у прикордонній сфері (адміністративно-правовий аспект)

діяльності, нелегальній міграції, браконьєрству у виключній (морській) економічній зоні та іншим правопорушенням.

У сучасних умовах цінність являє аналіз автором правової регламентації функціонування зони безпеки в прикордонних районах України та Російської Федерації; правового оформлення елементів проекту «буферна зона».

Слід підтримати пропозиції автора, направлені на удосконалення нормативно-правового регулювання забезпечення національної безпеки України в прикордонній сфері.

Монографія містить низку цікавих пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності Державної прикордонної служби України.

Обґрунтованість положень дослідження забезпечена відповідною джерельною базою. Список літератури (більше 600 джерел) свідчить, що автор достатньо вивчив праці попередніх дослідників із цієї та суміжних проблем. У роботі ведеться дискусія щодо низки наукових проблем. Це дозволило навести вагомі аргументи на користь основних позицій, які відстоюються в науковій праці.

Наукова праця розв'язує низку теоретичних і практичних завдань, що мають важливе значення для юридичної науки. Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення діяльності Державної прикордонної служби України та інших правоохоронних органів, що реалізують свої повноваження в прикордонній сфері, а також для подальших досліджень проблем діяльності правоохоронних органів України та в навчальному процесі.

Отже, на підставі викладеного можна зробити висновок, що монографія кандидата юридичних наук доцента В.Л. Зьолки на тему «Охорона національних інтересів України в прикордонній сфері (адміністративно-правовий аспект)» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам, що висуваються до таких робіт, та може бути опублікована.

